

แนวทางการปฏิบัติตน สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ตามประมวลจริยธรรมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้มี มาตรฐานทางจริยธรรมเป็นหลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมของเจ้าหน้าที่ ของรัฐเพื่อใช้เป็นหลักสำคัญในการจัดทำประมวลจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐาน ทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ก.ค.ศ. ในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา จึงกำหนดประมวลจริยธรรมข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา เพื่อใช้เป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติของข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย เล็งเห็นว่า เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งพนักงาน ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย และสถานศึกษาในสังกัด มีความรู้ความเข้าใจในรายละเอียดและสาระสำคัญของ ประมวลจริยธรรมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สามารถนำไปใช้ในการประพฤติ ปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบได้ดียิ่งขึ้น จึงได้จัดทำคู่มือ การประพฤติปฏิบัติตนตามประมวลจริยธรรมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในลักษณะ **DO'S & DON'TS** ที่เข้าใจง่าย และมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับภารกิจที่ปฏิบัติ เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้และมีคำอธิบายให้ชัดเจน พร้อมทั้งมีการหยิบยกตัวอย่าง การกระทำที่ควรทำหรือไม่ควรกระทำ ในการปฏิบัติงาน โดยจำแนกตามประมวล จริยธรรม ออกเป็น ๘ ข้อ ดังนี้

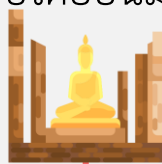

๑.

ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

DO'S

DON'TS

(๑) แสดงออกถึงความภูมิใจในชาติและยึดถือผลประโยชน์ ของประเทศชาติเป็นสำคัญ

(๒) ปกป้อง ดูแลผลประโยชน์และความมั่นคงของประเทศชาติ

(๓) ยึดมั่นและพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งเอกราชและอธิปไตยของชาติ ให้คงอยู่อย่างมีเกียรติภูมิ

(๔) ไม่แสดงออกในลักษณะที่เป็นการดูหมิ่นเหยียดหยามทำลายสถาบันหลักของประเทศ หรือไม่กระทำการอันเป็นการทำลายความมั่นคงของชาติ รวมทั้งไม่กระทำการอันเป็นการให้ร้ายหรือก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อภาพลักษณ์ของประเทศ

(๕) ปฏิบัติตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ และเคารพในความแตกต่างของการนับถือศาสนา

(๖) ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในกรอบศีลธรรมอันดี

(๗) แสดงออกถึงความเคารพ เทิดทูน จงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ส่งเสริม สนับสนุนและมีส่วนร่วมกับการกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติในโอกาสต่าง ๆ

(๘) แสดงออกถึงความเชื่อมั่น สนับสนุน ไม่แสดงการต่อต้านหรือกระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๑) แสดงออกในลักษณะที่ส่อไปในทางดูแคลนหรือด้อยค่าความเป็นไทย อันอาจก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อภาพลักษณ์ของประเทศชาติ

(๒) กระทำการอันอาจมีลักษณะเป็นการกระทบกระเทือนต่อ ความมั่นคงของชาติ

(๓) แสดงกริยาวาจา หรือออกอาการในเชิงลบหลู่ดูแคลนหรือด้อยค่าศาสนาใดศาสนาหนึ่ง

(๔) ขัดขวางการทํานุบำรุงศาสนาและการปฏิบัติศาสนกิจ ทั้งปวง

(๕) แสดงออกด้วยกริยาอาการหรือวาจาในลักษณะที่ไม่ให้เกียรติหรือไม่จงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

เชื้อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่และต่อผู้เกี่ยวข้อง
ในฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

DO'S

(๑) ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ด้วยความจริงใจตรงไปตรงมา รักษาประโยชน์ของทางราชการ และพร้อมรับการตรวจสอบ

(๒) ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน ไม่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบในงานหรือหน้าที่ของตน ไม่หลีกเลี่ยงกฎหมายและใช้ช่องว่างทางกฎหมายเพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น

(๓) มีจิตสำนึกที่ดีต่อการปฏิบัติหน้าที่ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการ ผู้เรียน ผู้รับบริการ หรือผู้เกี่ยวข้อง

(๔) ปฏิบัติตามจรรยาบรรณทางวิชาการและจริยธรรมทางวิชาการ

(๕) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบต่อผู้เรียน ผู้ร่วมงานผู้รับบริการ ชุมชน และสังคม และคำนึงถึงหลักสากลในการปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชนในงานของตน

DON'TS

(๑) แสดงพฤติกรรมซึ่งมีนัยเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

(๒) หาทางปฏิเสธการตรวจสอบของบุคคลหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบ

(๓) อาศัยช่องว่างทางกฎหมายเพื่อเอื้อต่อการกระทำผิดระเบียบแบบแผน

(๔) ปฏิเสธความรับผิดชอบหรือปัดความรับผิดชอบของตนไปให้ผู้อื่นเมื่อเกิดความบกพร่องหรือผิดพลาดในการปฏิบัติงานขึ้น

๓.

กล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าแสดงออก และกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม

DO'S

(๑) ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความถูกต้อง
ชอบธรรมตามกฎหมายและตามทำนองคลองธรรม

(๒) รับผิดชอบและยอมรับต่อผลการกระทำของ
ตนเองอธิบายสิ่งที่ตนปฏิบัติได้อย่างมีเหตุผลและ
ชอบธรรมเพื่อรักษาประโยชน์ของทางราชการ
และประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

(๓) กล้านำเสนอ เปิดเผย หรือรายงานในกรณีที่
พบเห็นการกระทำผิด การทุจริต หรือการกระทำที่อาจ
ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ ต่อ
ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ
โดยไม่ปล่อยปละละเลย

(๔) ริเริ่ม คิดค้น และพัฒนานวัตกรรม
การจัดการเรียนการสอน โดยมุ่งผลลัพธ์ของผู้เรียน
เป็นสำคัญ

(๕) กล้าเสนอความเห็น หรือคัดค้าน
ในสิ่งที่ไม่ถูกต้องไม่ชอบธรรม

(๖) ให้ความช่วยเหลือผู้เรียนและผู้ร่วมงาน
ที่ถูกละเมิดหรือได้รับการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม

(๗) ไม่เผยแพร่ข้อมูลที่ไม่เหมาะสม
ในทางศีลธรรมขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี หรือ
ละเมิดกฎหมาย

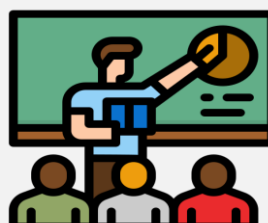
DON'TS

(๑) ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้องคำขู่ หรืออิทธิพล
ใด ๆ ในการชักจูงให้กระทำความผิดหรือกระทำ
ในสิ่งที่ไม่ถูกต้องชอบธรรม

(๒) ปฏิบัติหน้าที่โดยหวังเพียงผลงานหรือเพื่อให้
งานเสร็จ โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบหรือความเสียหาย
ที่อาจเกิดขึ้น

(๓) ปฏิเสธ ละเลย หรือเพิกเฉยในการแก้ไขปัญหา
ความเดือดร้อนหรือบรรเทาทุกข์ให้แก่ประชาชน

(๔) ปล่อยปละละเลยหรือเพิกเฉยเมื่อพบเห็นว่า
มีการกระทำที่ขัดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ปฏิบัติ
หน้าที่ด้วยความล่าช้าหรือไม่โปร่งใส

มีจิตอาสา จิตสาธารณะ มุ่งประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าประโยชน์ส่วนตัวหรือพวกพ้อง

DO'S

- ๑) มีจิตอาสา จิตสาธารณะ อุทิศตนปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงความผาสุกและประโยชน์ส่วนรวม
- (๒) แยกเรื่องส่วนตัวออกจากหน้าที่การงาน
- (๓) ไม่เอาประโยชน์ส่วนตนมาทำให้ประโยชน์ส่วนรวมต้องเสียไป
- (๔) ให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน ชุมชน และสังคม อย่างเหมาะสม

DON'TS

- (๑) กระทำการอันส่อไปในทางที่อาจตีความได้ว่าเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม
- (๒) หาทางปฏิเสธ บ่ายเบี่ยง เกี่ยงงอน ในการปฏิบัติหน้าที่และการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่มาขอรับบริการ
- (๓) ใช้ความรู้สึกส่วนตัวในการปฏิบัติหน้าที่หรือมีอคติต่องานที่ปฏิบัติ ต่อผู้ร่วมปฏิบัติงานต่อองค์กร ต่อรัฐบาล หรือต่อประชาชน

มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน มุ่งมั่นในการปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ
ที่สะท้อนถึง คุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการศึกษา

DO'S

- (๑) ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ มุ่งมั่น ขยัน อดทนเพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายทันต่อเวลาและสถานการณ์
- (๒) ใช้ทรัพยากรและงบประมาณของทางราชการอย่างประหยัดและคุ้มค่า
- (๓) ปฏิบัติงานโดยมุ่งให้บรรลุผลตามเป้าหมายขององค์กรเป็นหลักตามตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรมและมีการติดตามผลเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง
- (๔) มุ่งพัฒนางานและรักษามาตรฐานการทำงานที่ดี มีระบบมีการทำงานเป็นทีม เลือกใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างเหมาะสม
- (๕) รับฟังความคิดเห็น พร้อมที่จะชี้แจง หรืออธิบายเหตุผลให้ผู้เรียน ผู้รับบริการ ผู้ร่วมงาน
- (๖) พัฒนาตนเองอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ใช้ทักษะและสมรรถนะในการทำงาน เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมายอย่างมีอาชีพ
- (๗) ปรับปรุงวิธีการ กระบวนการทำงาน ข้อกำหนด ให้เหมาะสมและไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน โดยการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
- (๘) มีความสามัคคีในการปฏิบัติงาน ประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง รักษาสัมพันธภาพในการปฏิบัติงานกับผู้ร่วมงานและผู้รับบริการ เพื่อให้งานบรรลุผลเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

DON'TS

- (๑) ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ให้ความสำคัญกับกระบวนการระเบียบหรือกฎหมายไม่ได้กำหนดไว้จนไม่คำนึงถึงผลสำเร็จของงาน
- (๒) ป่วยปละเลหรือเพิกเฉยเมื่อพบเห็นว่ามีการปฏิบัติหน้าที่ไม่เต็มความสามารถที่มีอยู่หรือตามมาตรฐานเดิมที่เคยปฏิบัติหรือตามความพึงพอใจส่วนตัว

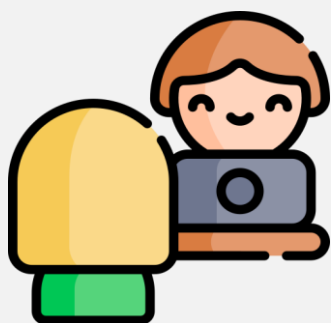

ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ

DO'S

- (๑) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม เสมอภาค เท่าเทียมปราศจากอคติ
- (๒) ให้บริการด้วยความเต็มใจ ปฏิบัติต่อทุกคนอย่างให้เกียรติ
- (๓) ปฏิบัติต่อผู้เรียน ผู้รับบริการ และ ผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติโดย อคติเหตุของความแตกต่างในเรื่อง เชื้อชาติ ศาสนา เพศ อายุ สภาพร่างกาย สถานะทางเศรษฐกิจสังคม และความเชื่อทางการเมือง

DON'TS

- (๑) เลือกปฏิบัติโดยอคติเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา เพศ อายุ สภาพร่างกาย หรือสถานะทางเศรษฐกิจสังคม และความเชื่อทางการเมือง
- (๒) อคติตำแหน่งหน้าที่ในการอำนวยประโยชน์หรือเลือกปฏิบัติต่อนักการเมืองหรือพรรคการเมือง
- (๓) แสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะโดยไม่คำนึงถึงหน้าที่ความรับผิดชอบในฐานะที่เป็นข้าราชการที่ต้องมีความเป็นกลางทางการเมือง

ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา

DO'S

(๑) ดำรงตนเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ น้อมนำพระบรมราโชวาทหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักคำสอนทางศาสนาจรยาวิชาชีพระยะยาวบรรณของวิชาชีพ มาใช้ในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติหน้าที่

(๒) ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี เคารพต่อกฎหมายและมีวินัย

(๓) เคารพ ศรัทธา และพัฒनावิชาชีพของตนเองภาคภูมิใจในความเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอุทิศแรงกายแรงใจ ผลักดันภารกิจหลักของตนและหน่วยงานให้บรรลุผลสำเร็จ

(๔) ประพฤติปฏิบัติตามวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามของสังคมไทย เพื่อสืบทอดวัฒนธรรมและความเป็นไทยให้ดำรงอยู่อย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุนการเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(๕) มีสติสัมปชัญญะ ควบคุมอารมณ์ ในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาด้วยวิธีที่เหมาะสม

(๖) ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือศรัทธาของผู้เรียน ผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ หรือผู้เกี่ยวข้อง ไม่กระทำการใด ๆ นออาจเป็นเหตุให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ศรีภาพลักษณ์และชื่อเสียงแห่งวิชาชีพและทางราชการ

(๗) หลีกเลี่ยงกิจกรรมใด ๆ ที่ทำให้องค์กร หรือบริการของรัฐเสื่อมเสียชื่อเสียง หรือทำให้ประชาชนขาดความไว้วางใจ

(๘) ปฏิบัติตามมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ไม่ใช้ตำแหน่งหน้าที่เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ส่วนตนหรือผู้อื่น

DON'TS

(๑) พุ่มเพื่อย หรือดำรงตนเกินกว่าฐานะานุรูปแห่งตน

(๒) ประพฤติหรือกระทำการใด ๆ อันอาจเป็นเหตุให้เสื่อมเสียเกียรติภูมิ ศักดิ์ศรี และภาพลักษณ์ของตนเองและราชการ

(๓) แสดงกิริยาอาการหรือพฤติกรรมอันมีลักษณะเป็นการคุกคามทางเพศ

เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ คำนึงถึงสิทธิเด็ก และยอมรับความแตกต่างของบุคคล

DO'S

(๑) ไม่ดูหมิ่น เหยียดหยาม ด้อยค่าหรือปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมต่อผู้เรียน ผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ หรือผู้เกี่ยวข้อง

(๒) ไม่นำความแตกต่างของผู้เรียน ผู้รับบริการ ผู้ร่วมงาน หรือผู้เกี่ยวข้อง มาล้อเลียนให้เกิดความอับอาย หรือเกิดผลกระทบต่จิตใจ

(๓) ไม่ให้ร้าย ตำว่า กลั่นแกล้ง ช่มเหง หรือรังแกผู้เรียน ผู้รับบริการ ผู้ร่วมงาน หรือผู้เกี่ยวข้อง

(๔) ใช้กิริยา อาการและถ้อยคำสุภาพ รับฟังความคิดเห็นจากผู้เรียน ผู้รับบริการ ผู้ร่วมงาน หรือผู้เกี่ยวข้องด้วยความตั้งใจ และมีเมตตาธรรม

(๕) ไม่แสดงกิริยาอาการหรือใช้ถ้อยคำข่มขู่คุกคามหรือมีพฤติกรรมในลักษณะเป็นการคุกคามทางเพศ

(๖) ให้ความช่วยเหลือ ป้องกัน และคุ้มครองผู้เรียนจากอันตรายที่อาจเกิดขึ้น การล้อเลียน การล่วงละเมิดทางเพศ การค้ำมนุษย์รวมถึงการแสวงประโยชน์กับผู้เรียนในทุกรูปแบบ

DON'TS

(๑) คุกคามหรือมีพฤติกรรมในลักษณะเป็นการคุกคามทางเพศ

(๒) กลั่นแกล้ง ช่มเหง หรือรังแก ผู้เรียน ผู้รับบริการ ผู้ร่วมงาน หรือผู้เกี่ยวข้อง

(๓) ละเมิดต่อสิทธิเสรีภาพทางร่างกายและจิตใจ

(๔) ล้อเลียน ให้เกิดความอับอาย หรือเกิดผลกระทบต่จิตใจ

